

КАРАР

09.04.2026 ел.

№ 18

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге " муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге Советы КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга.:

- 15.12.2021 №41 " Уразлы авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында»;

- 12.12.2023 ел, №100 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Уразлы авыл җирлеге Советының 15.12.2021 ел, №41 «Уразлы авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында»карарына үзгәрешләр кертү турында";

- 19.04.2024 ел, №107 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Уразлы авыл җирлеге Советының 15.12.2021 ел, №41 «Уразлы авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында»карарына үзгәрешләр кертү турында";

- 26.05.2025 №132 «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Уразлы авыл җирлеге Советының 15.12.2021 №41 «Уразлы авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау турында»карарына үзгәрешләр кертү хакында".

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка җиткерелгән) көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет»коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге башлыгы,
Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Уразлы
авыл җирлеге Советы Рәисе

М.Г.Хамидуллин

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Уразлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә «Уразлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне (алга таба - муниципаль контроль) оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып:

1) юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданның (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) Россия Федерациясе законнарында һәм норматив хокукый актларында, Уразлы авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне (алга таба – кагыйдәләр), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан инвалидларның файдалана алуын тәэмин итүгә карата бирелә торган таләпләрне үтәве хезмәт күрсәтүләр (алга таба шулай ук – мәҗбүри таләпләр).

2) контроль (күзәтчелек) чаралары нәтиҗәләре буенча кабул ителә торган карарларны үтәү.

Муниципаль контроль предметына гамәлдәге законнар нигезендә дәүләт контроленең (күзәтчелегенен), муниципаль контрольнең башка төрләре предметына керә торган Кагыйдәләрдә билгеләнгән мәҗбүри таләпләр керми.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты) булып:

территорияне төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның мәҗбүри таләпләр үтәлгә тиешле эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотылучы затларга карата куела торган гамәлләре (гамәл кылмавы);

контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, шул исәптән мәҗбүри таләпләр куела торган эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр нәтиҗәләре; контрольдә тотылучы затлар ия булган һәм (яисә) файдалана торган һәм төзекләндерү өлкәсендә мәҗбүри таләпләр куела торган биналар, корылмалар,

Территорияләр, Җир кишәрлекләрен, предметларны һәм башка объектларны да кертеп.

1.4. « Уразлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә муниципаль контроль Башкарма комитет (алга таба – контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу:

контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирүнең мәғлүмат системасы (дәүләт мәғлүмат системасының ярдәмче системасы) (алга таба-судка кадәр шикаять бирүнең ярдәмче системасы);

ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәғлүмат системаларын.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль органы контроль (күзәтчелек) органнарының мәғлүмат системаларын кулланып контроль объектларын исәпкә ала.

1.6. Контроль органы исеменән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар башкарырга хокуклы:

- 1) Башкарма комитет җитәкчесе;
- 2) Башкарма комитет җитәкчесе урынбасары (сәркатибе).

1.7. Контроль органның контроль чараны үткөрү турында Карар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфай затлары булып контроль орган җитәкчесе,

Ә ул булмаган очракта - аның вазыйфаларын башкаручы зат (алга таба - вәкаләтле вазыйфай затлар) тора.

1.8. Инспектор муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы була.

1.9. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.10. Муниципаль контроль түләүсез башкарыла.

1.11. Вазыйфай затлар һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында тикшереп торылучы затларга мәғлүмат бирү өлеге гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләрне контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштыру, шулай ук аларны тикшереп торылучы затларга дәүләт һәм муниципаль дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон рәвештә башкару һәм хезмәт күрсәтү, шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) Бердәм порталы» федераль дәүләт мәғлүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталы аша.

1.12. Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмый торган, контрольдә тотыла торган зат булган граждандан, контроль органы адресына документларны кәгазьдә алу кирәклегенә турында хәбәрнамә җибәрелгән йә контроль органында тикшерелә торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаган һәм аңа документларны бердәм портал аша электрон рәвештә җибәрү мөмкинлегенә булган очракта,

Идарәнең вазыйфай затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан кәгазьдә йөртелә торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында аңа кәгазьдә йөртелә торган документлар җибәрү юлы белән хәбәр ителә. дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләр (, әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса йә ул Бердәм идентификация

һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узуны тәмамламаган булса). Күрсәтелгән граждан контроль органга документларны кәгазьдә җибәрергә хокуклы.

1.13. Контрольдә тотылучы зат, әгәр:

1) белешмәләр контрольдә тотылучы затка әлеге Нигезләмәнең 1.11 пункты нигезендә тапшырылган, шул исәптән аңа электрон почта аша контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль органына тапшырылган һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәгълүмат ресурсларына, мәгълүмат системаларына кертелгән адрес буенча җибәрелгән, моңа әлеге Нигезләмәнең 1.12 пунктында билгеләнгән очрақлар керми.

Контрольдә тотылучы затка мәгълүмат бирү максатларында контроль органы тарафыннан юридик затны, шәхси эшмәкәрне дәүләт теркәвенә алганда бирелгән белешмәләр электрон почта адресы кулланылырга мөмкин;

2) белешмәләр көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр Порталы аша яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узуны тәмамлаган, мондый белешмәләрне китерү фактын раслап, контрольдә тотылучы затлар адресына җибәрелде.

2. Сакланылучыларга зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү кыйммәтләргә закон

2.1. Муниципаль контроль профилактика чараларын һәм контроль (күзәтчелек) чараларын сайлауны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәҗбүри таләпләр күләмен), интенсивлыгын һәм нәтиҗәләрен билгели торган зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү һәм аның төрен сайлау турында Карар кабул иткәндә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү максатларында контроль орган мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын куллана.

2.3. Муниципаль контроль буенча мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегенә әлеге Нигезләмәгә 4 нче кушымтада беркетелгән.

2.4. Муниципаль контроль кысаларында планлы контроль (күзәтчелек) чаралары үткәрелми, контроль объектларын кертәп йөртү хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелми, хәвеф-хәтәр критерийлары билгеләнми.

Контроль объектлары түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

3. Үткәрелә торган профилактик чаралар муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, аларның төрләре

3.1. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау ел саен контроль орган тарафыннан раслана торган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы) нигезендә профилактик чаралар

үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла. Зыян китерү куркынычларын профилактикалауның расланган программасы рәсми сайтта контроль органның кушымтасында урнаштырыла (kamskoye-ustye.tatarstan.ru) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба - контроль органның рәсми сайты). Контроль орган шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрә.

3.2. Контроль орган профилактик чаралар уздырганда юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданныр белән бары тик 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда гына хезмәттәшлек итә. Әгәр 248-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, тикшереп торылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итә торган профилактик чаралар әлеге тикшереп торылучы затларның ризалыгы белән йә аларның инициативасы белән генә үткәрелә.

3.3. Профилактик чаралар үткәргәндә контроль объектларының закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудыруы яисә мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланган очракта, инспектор бу хакта контроль чаралар үткөрү турында Карар кабул итү өчен Идарәнең вәкаләтле вазыйфай затларына кичекмәстән мәгълүмат жиберә.

3.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы профилактик чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) кисәтү игълан итү;
- 3) консультация бирү;
- 4) профилактик визит.

3.4.1. Контроль орган 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясында билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотылучы затларга һәм башка кызыксынган затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә.

3.4.2. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү (алга таба – кисәтү) Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы куллана торган документларның типовой формалары турында» 31.03.2021 № 151 боерыгы (алга таба – Россия Икътисади үсеш министрлыгының 151 номерлы боерыгы) белән расланган форма буенча төзелә. 248-ФЗ номерлы Федераль законның 49 статьясы нигезендә контроль органы тарафыннан контрольдә тотылучы затка кисәтү игълан ителгән очракта, контрольдә тотылучы зат кисәтүне алган көннән алып 10 көн эчендә әлеге кисәтүгә карата каршылык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршылыктар кәгазьдә почта аша йә кисәтүдә күрсәтелгән контроль органның электрон почта адресына электрон документ рәвешендә йә дәүләт (муниципаль) хезмәтләренә (функцияләренә) бердәм порталыннан һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә региональ порталыннан файдаланып, йә кисәтүдә күрсәтелгән башка ысуллар белән жиберелә.

Кисәтүгә каршы килү үз эченә алырга тиеш:

а) тикшереп торылучы затның – физик затның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (булган очракта), яшәү урыны турында белешмәләр йә исеме, тикшереп торылучы затның – юридик затның урнашкан урыны турында белешмәләр, шулай ук жавап жиберелергә тиешле контакт телефоны номеры

(номерлары), электрон почта адресы (адреслары) (булган очракта) һәм почта адресы;

б) мондый кисәтүне жибәргән вазыйфаи зат һәм кисәтү турында белешмәләр;

в) контрольдә тотылучы зат кисәтү белән килешми торган дәлилләр (күрсәтелгән дәлилләрне раслаучы белешмәләр һәм (яисә) документлар кушымтасы белән). Контрольдә тотылучы зат тапшырган белешмәләрдән һәм (яисә) документлардан әлеге пунктның 4 абзацындагы «а» һәм (яисә) «б» пунктчаларында күрсәтелгән белешмәләрне төгәл билгеләү мөмкин булмаган очракта, кисәтүгә карата каршылык контроль (күзәтчелек) органына кергән көннән алып 3 эш көне эчендә тикшереп торылучы затка, карау мөмкин булмау сәбәпләрен күрсәтеп, каралмыйча һәм тиешле мөрәжәгать итү тәртибен аңлатып. Кисәтүгә карата каршылыктар контроль (күзәтчелек) органының вазыйфаи затлары тарафыннан мондый каршылык контроль (күзәтчелек) органына кергән көннән алып 15 эш көне эчендә карала.

Контроль (күзәтчелек) органы кисәтүгә карата каршылыкны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсе кабул ителә:

а) кисәтүне үзгәрешсез калдыру турында;

б) кисәтүне гамәлдән чыгару турында. Кабул ителгән карар турындагы мәгълүмат аны кабул иткән көннән алып бер эш көне эчендә кисәтүгә каршы булган контрольдә тотылучы затка жибәрелә.

3.4.3. 1.6 пунктта күрсәтелгән вазыйфаи зат. әлеге Нигезләмәне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотылучы затларга язма рәвештә («Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда) йә телдән телефон аша, видео-конференц-элемент аша яисә контроль (күзәтчелек) эшчәнлеген гамәлгә ашыру барышында вазыйфаи затның шәхси кабул итүендә консультацияләр бирә. чаралар яисә гавами чаралар. Консультацияләүгә язылу һәм язма консультацияләүне гамәлгә ашыру бердәм дөүләт (муниципаль) хезмәтләре (функцияләре) порталыннан файдаланып башкарылырга мөмкин. Контроль (күзәтчелек) органының 1.6 пунктында күрсәтелгән вазыйфаи затлары. әлеге Нигезләмә буенча түбәндәге мәсьәләләр буенча консультацияләр, шул исәптән язмача консультацияләр бирәләр: а) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пункты нигезендә үтәлеше муниципаль контроль предметы булган мәжбүри таләпләрне куллану;

б) контрольдә тотылучы затлар әлеге Нигезләмәнең 1.2 пункты нигезендә үтәлеше муниципаль контроль предметы булган мәжбүри таләпләрне үтәү өчен гамәлгә ашырырга тиешле кирәкле оештыру һәм (яисә) техник чаралар;

в) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру.

Консультацияне контроль (күзәтчелек) органының вазыйфаи заты телефон аша, видео-конференц-элементә, "Инспектор" мобиль кушымтасыннан файдаланып, шәхси кабул итүдә йә профилактик чара, контроль (күзәтчелек) чарасы барышында башкарырга мөмкин.»

3.4.4. Профилактик визит контроль күзәтчелек органының 1.6 пунктында күрсәтелгән вазыйфаи заты тарафыннан профилактик әңгәмә рәвешендә үткәрелә. әлеге Нигезләмәдән, контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча йә видео-конференц-элементә яисә «Инспектор»мобиль

кушымтасыннан файдалану юлы белән. Профилактик визит барышында контрольдә тотылучы зат 1.2 пункты нигезендә үтәлеше муниципаль контроль предметына кертелгән таләпләр исәбеннән үз эшчәнлегенә яисә аңа караган контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында хәбәр ителә. әлеге Нигезләмәнең 1.6 пунктында күрсәтелгән контроль органың вазыйфаи заты. әлеге Нигезләмәне гамәлгә ашыра, контроль объекты белән таныша һәм контрольдә тотылучы затның мәжбүри таләпләрне үтәү дәрәжәсен бәяли. Профилактик визит контроль (күзәтчелек) органы инициативасы буенча (мәжбүри профилактик визит) яисә контрольдә тотылучы зат инициативасы буенча үткәрелә.

3.4.4.1. Контрольдә тотылучы зат инициативасы буенча профилактик визитлар 52.2 статьясы нигезендә үткәрелә. 248-ФЗ номерлы Федераль закон. Профилактик визит үткәрүдән баш тарту турында карар түбәндәге очракларда кабул ителә:

1) тикшереп торучы заттан гаризаны кире алу турында хәбәр килде;

2) кабат гариза бирү датасына кадәр алты ай эчендә профилактик визит уздыру эшчәнлекне башкару урынында тикшереп торылучы зат булмауга йә тикшереп торылучы затның профилактик визит уздыру мөмкин булмавына китергән башка гамәлләренә (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә мөмкин булмаган иде;

3) контроль (күзәтчелек) органы гариза биргән көнгә кадәр бер ел эчендә элек бирелгән гариза буенча профилактик визит үткәрелде;

4) гаризада контроль (күзәтчелек) органы вазыйфаи затларының йә аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар яисә цензурасыз мыскыллау сүзләре була;

5) тикшереп торылучы зат әлеге статьяның 1 өлешендә каралган критерийларга туры килми.

3.4.4.2. Муниципаль контроль кысаларында мәжбүри профилактик визит 248-ФЗ номерлы Федераль законның 52.1 статьясында каралган очракларда үткәрелә. Мәжбүри профилактик визит контрольдә тотылучы затның аны үткәрүдән баш тартуын күздә тотмый. Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында тикшереп торучы затка ул башланьрга егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 5 өлешендә каралган тәртиптә хәбәр ителә.

4. Кысаларда уздырыла торган контроль чаралар муниципаль контроль

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар.

4.1.1. Муниципаль контроль планнан тыш контроль чаралар үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла: документлар буенча тикшерү, күчмә тикшерү, инспекция визиты, рейд каравы-контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек иткәндә; мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү - контрольдә тотылучы затлар белән аралашмыйча гына.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек: инспектор белән контрольдә тотылучы зат яисә

аның вәкиле арасында очрашулар, телефон аша һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры үзара хезмәттәшлек);

документларны, башка материалларны соратып алу; инспекторның контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очрақларыннан тыш).

4.1.3. Контрольдә тотылуы зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә гамәлгә ашырыла торган планнан тыш контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, контроль (күзәтчелек) органының закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян (зыян) китерү куркынычы хакында белешмәләре булу;

2) контрольдә тотылуы конкрет затларга карата контроль (күзәтчелек) чаралар уздыру турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждандар хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек кысаларында контроль чаралар үткәрү турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану-248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда;

5) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау;

6) контрольдә тотылуы затның мәжбүри профилактик визит уздырудан читләшүе. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез контроль (күзәтчелек) чаралардан тыш, прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына уздырылырга мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерелгәннән соң уздырыла. Үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чаралар инспекторлар тарафыннан Идарәнең вәкаләтле вазыйфалы затларының биремнәре нигезендә (әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта), контроль органның эш планнарындагы биремнәргә дә кертеп, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрақларда уздырыла.

4.1.4. Контрольдә тотылуы затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырылуылардан тыш, планнан тыш контроль (контроль) чаралар инспектор һәм контроль чарасын уздыруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән уздырыла:

- 1) карау;
- 2) тикшерү;
- 3) сораштыру;
- 4) документларны таләп итү;
- 5) язма аңлатмалар алу;
- 6) инструменталь тикшерү;
- 7) экспертиза.

4.1.4.1. Карау. Тикшерүне инспектор контрольдә тотыла торган зат яисә аның вәкиле барында башкара.

Тикшерү үткәргәндә, мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерүне, Аудио - һәм видеоязманы, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

4.1.4.2. Тикшерү. Тикшерүне инспектор контрольдә тотылуы зат яисә аның вәкиле барында һәм (яисә) видеоязма кулланып башкара.

Тикшерү нәтижеләре буенча инспектор тикшерү беркетмәсе төзи, аңа тикшерелгән биналар (отсеклар), транспорт чаралары, продукция (товарлар) исемлегә, шулай ук тикшерелә торган контроль (күзәтчелек) чарасы өчен әһәмияткә ия объектларның төре, саны һәм башка идентификация билгеләре кертелә.

Тикшерү үзара дистанцион аралашу чараларынан, шул исәптән видео-конференц-элементә аша, шулай ук Контроль төре турындагы нигезләмәдә каралган очракларда «Инспектор» мобиль кушымтасынан файдаланып гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.1.4.3. Сораштыру. Сораштыру нәтижеләре, әгәр алынган белешмәләр контроль (күзәтчелек) чарасы өчен әһәмияткә ия булса, сораштырылуы зат тарафынан имзаланган торган сораштыру беркетмәсендә, шулай ук контроль (күзәтчелек) чарасы актында теркәлә.

Сораштыру үзара дистанцион аралашу чараларынан, шул исәптән видео-конференц-элементә, шулай ук «Инспектор» мобиль кушымтасынан файдаланып башкарылырга мөмкин.

4.1.4.4. Документларны таләп итү. Тикшерү чарасын үткәру барышында инспектор контрольдә тотылуы затка контрольдә тотылуы затның мәжбүри таләпләрне үтәвен баяләүне уздыру өчен кирәкле һәм (яисә) әһәмияткә ия булган документларны һәм (яисә) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязма материалларын, мәгълүмат базаларын, белешмәләр банкларын, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләрне тапшыру турында таләп күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотылуы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта юкка чыгарыла торган документларны контроль органына жибәрә йә кичекмәстән язма үтенечнамә белән инспекторга документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкин түгеллегә турында хәбәр итә, тикшереп торылуы зат таләп ителә торган документларны тапшыра ала торган сәбәпләрне һәм вакытны күрсәтә.

Фотога төшерү материалларына, Аудио - һәм видеоязмаларга, мәгълүмат базаларына, белешмәләр банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә контроль чараларны гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокукына ия булган логин һәм пароль рәвешендә документар тикшерү уздыру срогына файдалану мөмкинлегә бирелә.

4.1.4.5. Язма аңлатмалар алу. Язма аңлатмаларны инспектор контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алырга мөмкин. Күрсәтелгән затлар тикшерү тәмамлану датасына кадәр ике эш көненнән дә соңга калмыйча инспекторга ирекле рәвештә язма аңлатмалар бирәләр.

Язма Аңлатмалар Язма документны ирекле рәвештә төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор оешманың вазыйфай затлары яисә хезмәткәрләре, контрольдә тотыла торган затлар булган граждандан, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән үз кулы белән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуын билгелиләр һәм документны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп имзалыйлар.

4.1.4.6. Инструменталь тикшерү. Инструменталь тикшерү махсус жайланмада эшләргә, техник приборлар кулланырга рөхсәт ителгән инспектор яисә белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшерү нәтижәләре буенча инспектор яисә белгеч инструменталь тикшерү беркетмәсе төзи, анда аны төзү датасы һәм урыны, беркетмәне төзегән инспекторның яисә белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары, тикшереп торылучы зат турында белешмәләр, тикшерү предметы, кулланыла торган махсус жиһазлар һәм (яисә) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары, инструменталь тикшерү нәтижәсе күрсәтелә, нормалаштырыла инструменталь тикшерү уздырганда тикшереп торылырга тиешле күрсәткечләрнең әһәмияте, һәм әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турындагы нәтижәләр, инструменталь тикшерү нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмиятле башка белешмәләр.

4.1.4.7. Экспертиза. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яисә эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза турыдан-туры контроль чара уздыру барышында, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны башкару вакыты экспертиза төренә бәйле һәм контроль орган белән эксперт яисә эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта индивидуаль билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.1.5. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоты торган контроль чарасын үткөрү өчен вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан имзаланган контроль органы карары кабул ителә, анда Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга барып тикшерү үткөрү өчен Нигезләмәнең әлеге пунктчасының беренче абзацында каралган әлеге контроль чараны үткөрү турында Карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында контроль органы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан уздырыла.

Кирәк булганда контроль орган контроль чаралар уздыруга билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән һәм экспертлар реестрына кертелгән эксперт оешмаларын, контроль чаралар уздыруга жәлеп ителә торган эксперт оешмаларын жәлеп итә.

4.1.7. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны үткөрү тәмамлангач, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлығының 151 нче боерыгы белән расланган форма буенча контроль чарасы актын (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Әгәр мондый чараны үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан торган контроль чара уздыру тәмамланганчы бетерелгән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар һәм башка материаллар актка кушып бирелә.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урыны буенча мондый чараны уздыру тәмамланган көнне башкарыла, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса.

4.1.10. Тикшерү чараларын үткәргәндә инспектор фотога төшерү, Аудио-һәм видеоязма, дәлилләрне теркәүнең башка ысулларын кулланырга мөмкин.

Контроль (күзәтчелек) чараларын гамәлгә ашырганда фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязма, навигатор, мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәүнең башка ысулларыннан файдалану кирәклегенә турындагы карар контроль (күзәтчелек) чарасын уздыруга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан мөстәкыйль кабул ителә. Мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен фотога төшерү һәм видеога төшерү аша һәр ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу урынга йә стационар ориентирларга (биналарга, төзелмәләргә, корылмаларга, башка объектларга) бәйләп башкарыла. Мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү һәм видеоязмадан файдалану Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.1.11. Дәүләт, коммерция, хезмәт сәре, башка сәре тәшкил итә торган мәгълүматны үз эченә алган контроль чараның нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәгән килеш рәсмиләштерелә.

4.1.12. 2025 елның 31 декабренә кадәр муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында контроль органы тарафыннан документлар әзерләү, контрольдә тотылучы затларга контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында мәгълүмат бирү, контрольдә тотылучы затлар белән документлар һәм белешмәләр алмашу кәгазьдә булырга мөмкин.

4.1.13. Контроль чара актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, тикшереп торылучы зат әлегә Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жиберергә хокуклы.

4.2. Документар тикшерү

4.2.1. Документлар буенча тикшерү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 72 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Документлар буенча тикшерү дигәндә контроль органы урнашкан урында үткәрелә торган һәм аның предметы бары тик контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый рәвешен, хокукларын һәм бурычларын билгели торган

документларындагы белешмэләрдән, шулай ук аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган һәм аларның контроль органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәвенә бәйле документлардан гыйбарәт контроль чарасы аңлашыла.

Документлар буенча тикшерү барышында контрольдә тотылучы затларның контроль органы карамагында булган документлары, алдагы контроль чаралары нәтижеләре, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм шушы контрольдә тотылучы затларга карата гамәлгә ашырылган муниципаль контроль нәтижеләре турындагы башка документлар карала.

4.2.2. Контроль орган карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудырса йә бу белешмәләр контрольдә тотылучы затның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, контроль орган контрольдә тотылучы зат адресына документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыруны таләп итә.

Әлеге таләп алынган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотылучы зат таләптә күрсәтелгән документларны контроль органына жиберергә тиеш.

4.2.3. Документлар буенча тикшерү уздыру срогы ун эш көненнән артмаска тиеш. Документлар буенча тикшерү үткөрү вакытын исәпләү:

1) контроль органы тарафыннан контрольдә тотылучы затка документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырган вакытка кадәр тапшыру таләпләре жиберелсә;

2) контрольдә тотылучы затка контроль органы мәгълүматын жиберү: контрольдә тотылучы зат тапшырган документлардагы хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең контроль органындагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләргә туры килмәве һәм күрсәтелгән язма аңлатмаларны контроль (күзәтчелек) органына тапшырганчыга кадәр кирәкле язма аңлатмаларны тапшыру таләпләре турында.

4.2.4. Документлар буенча тикшерү барышында башкарыла торган мөмкин булган контроль (күзәтчелек) гамәлләр исемлегенә:

- 1) язма аңлатмалар алу;
- 2) документларны таләп итү;
- 3) экспертиза.

Контроль (күзәтчелек) гамәлләр 4.1.4 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Документлар буенча тикшерү уздырганда контроль орган контрольдә тотылучы заттан документлар буенча тикшерү предметына карамаган белешмәләрне һәм документларны, шулай ук әлеге орган тарафыннан башка органнардан алынырга мөмкин булган белешмәләрне һәм документларны таләп итәргә хокуклы түгел.

4.2.5. Акт әлеге Нигезләмәнең 4.1.7 пунктчасында каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру тәмамланганнан соң рәсмиләштерелә.

4.2.6. Акт контрольдә тотылучы затка документлар буенча тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча 248-ФЗ номерлы

Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә контроль органы тарафыннан жиберелә. 4.2.7. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин, моңа 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 3, 4, 6, 8 пунктлары нигезендә тикшерү уздырылган очрак керми.

4.3. Күчмә тикшерү

4.3.1. Урынга барып тикшерү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Күчмә тикшерү дигәндә контрольдә тотылуы конкрет зат белән мондый затның мәжбүри таләпләренә үтәвен бәяләү, шулай ук контроль орган карарларының үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла торган контроль чарасы аңлашыла.

4.3.2. Урынга барып тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиалларының, Вәкилләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген башкарган) урыны буенча үткәрелә.

4.3.3. Күчмә тикшерү үзара дистанцион аралашу чараларын, шул исәптән видео-конференц-элементә, шулай ук «Инспектор» мобиль кушымтасын кулланып үткәрелергә мөмкин.

Урынга барып тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагындагы яисә ул соратып ала торган документлардагы һәм тикшереп торучы зат аңлатмаларындагы белешмәләрнең тулылыгын һәм дөрөсләгән тикшерергә;

2) контрольдә тотылуы затның һәм (яисә) аңа караган һәм (яисә) ул файдалана торган контроль объектларының эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) әлеге Нигезләмәнең

4.3.2 пунктчасында күрсәтелгән урынга чыкмыйча һәм контроль чараларның башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләренә башкармыйча мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.3.4. Планнан тыш күчмә тикшерү прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин, моңа 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 3, 4, 6, 8 пунктлары, 3 өлеше һәм 66 статьясындагы 12 һәм 12.1 өлешләре нигезендә тикшерү үткәрелгән очраклар керми.

4.3.5. Контроль органы контрольдә тотылуы затка урынга барып тикшерү уздыру турында тикшерү башлангыч егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча урынга барып тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсен контрольдә тотылуы затка жиберү юлы белән хәбәр итә.

Инспектор урынга барып тикшерү уздырганда контрольдә тотылуы затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, урынга барып тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсен күрсәтә, шулай ук контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында исәп Номерын хәбәр итә.

4.3.6. Күчмә тикшерүне уздыру вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү үткәрү барышында үзара хезмәттәшлек итүнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатәтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатәтән артмаска тиеш. Үз эшчәнлеген Россия Федерациясенә берничә субъекты территорияләрендә гамәлгә ашыручы

Оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү срогы һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.3.7. Күчмә тикшерү барышында мөмкин булган контроль (күзәтчелек) гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) тикшерү;
- 3) документларны таләп итү;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) инструменталь тикшерү;

6) экспертиза. Контроль (күзәтчелек) гамәлләр 4.1.4 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.3.8. Акт әлеге Нигезләмәнең 4.1.7 пунктчасында каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру тәмамланганнан соң рәсмиләштерелә. Фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязмалар турында мәгълүмат актта чагыла.

Актны рәсмиләштергәндә, үзара дистанцион эшчәнлек чараларыннан, шул исәптән аудио - яисә видеоэлементә ярдәмендә, урынга барып тикшерү уздырылган очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктчасының икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.3.9. Урынга барып тикшерүне үткөрү контрольдә тотылучы затның булу (эшчәнлекне башкару) урынында булмавына, йә контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген фактта башкармавына, йә контрольдә тотылучы затның урынга барып тикшерүне үткөрү яисә тәмамлау мөмкин булмавына китергән башка гамәлләренә (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор урынга барып тикшерүне үткөрү мөмкин түгеллеге турында акт төзи. сәбәпләрен күрсәтеп һәм контрольдә тотылучы затка контроль чараларны тәртиптә үткөрү мөмкин түгеллеге турында хәбәр итә, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор урынга барып тикшерүне уздыруның күрсәтелгән чоры кысаларында теләсә кайсы вакытта урынга барып тикшерүне уздыру тәмамланганчы контроль гамәлләр башкарырга хокуклы.

4.3.10. Контрольдә тотылучы затлар булган индивидуаль эшкуар, граждандан контроль органына контроль чаралар уздырганда катнашу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибе) буенча килү кирәклегенә;
- 3) Россия Федерациясә Жңинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чик кую чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат килгәндә контроль чаралар үткөрү контроль орган тарафыннан шәхси эшмәкәр, гражданның әлеге мөрәжәгәте өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә.

4.4. Инспекция визиты

4.4.1. Инспекция визиты 248-ФЗ номерлы Федераль законның 70 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Инспекция визиты дигәндә контрольдә тотылучы конкрет зат һәм (яисә) житештерү объектының хужасы (кулланучысы) белән үзара хезмәттәшлек юлы белән үткәрелә торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.4.2. Инспекция визиты контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә күзәтчелек объектының урнашкан (эшчәнлеген башкарган) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты үзара дистанцион аралашу чараларынан, шул исәптән видео-конференц-элементә, шулай ук «Инспектор» мобиль кушымтасынан файдаланып үткәрелергә мөмкин.

4.4.3. Инспекция визиты барышында түбәндәге Контроль (күзәтчелек) гамәлләр башкарылырга мөмкин:

- 1) карау;
- 2) Сораштыру;
- 3) язма аңлатмалар алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

5) контрольдә тотылучы зат (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) йә контроль объекты урнашкан (эшчәнлек башкарган) урында мәжбүри таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны таләп итү. Контроль (күзәтчелек) гамәлләр 4.1.4 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.4.4. Инспекция визиты контрольдә тотылучы затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Инспекция визитын эшчәнлекне гамәлгә ашыруның бер урынында йә бер житештерү объектында (территориядә) уздыру срогы бер эш көненнән артмаска тиеш.

4.4.5. Планнан тыш инспекция визиты прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин, моңа 248-ФЗ номерлы Федераль законның 1 өлешендәге 3, 4, 6, 8 пунктлары, 57 статьясындагы 3 өлеше һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны уздыру очраклары керми.

4.5. Рейд каравы

4.5.1. Рейд тикшерүе 248-ФЗ номерлы Федераль законның 71 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Рейд тикшерүе дигәндә контрольдә тотыла торган берничә зат урнашкан территориядә берничә зат ия булган, файдаланган яисә идарә иткән житештерү объектларынан файдалану (эксплуатацияләү) буенча мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.5.2. Рейд тикшерүе үзара дистанцион аралашу чараларын, шул исәптән видео-конференц-элементә, шулай ук «Инспектор»мобиль кушымтасын кулланып үткәрелергә мөмкин.

4.5.3. Рейд тикшерүе житештерү объектын биләүче, файдаланучы яисә идарә итүче контрольдә тотылучы затларның теләсә кайсы санына карата үткәрелә

4.5.4. Рейд тикшерүе барышында түбәндәге Контроль (күзәтчелек) гамәлләр башкарылырга мөмкин:

- 1) карау;
- 2) тикшерү;
- 3) сораштыру;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) документларны таләп итү;
- 6) инструменталь тикшерү;
- 7) экспертиза.

Контроль (күзәтчелек) гамәлләр 4.1.4 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.5.5. Рейд тикшерүен уздыру вакыты ун эш көненнән артмаска тиеш. Рейд тикшерүен уздыру чорында контрольдә тотылучы бер зат белән хезмәттәшлек итү срогы бер эш көненнән артмаска тиеш.

Бер производство объектында контрольдә тотылучы берничә зат эшчәнлек алып барган очракта, контрольдә тотылучы бер зат белән хезмәттәшлек итү срогы, әгәр бу Контроль төре турындагы Федераль законда каралган булса, бер эш көненнән артыграк булырга мөмкин.

4.5.6. Рейд тикшерүен уздырганда инспекторлар житештерү объектларындагы затлар белән үзара хезмәттәшлек итәргә хокуклы.

Житештерү объектларына ия булган, алардан файдаланган яисә алар белән идарә иткән контрольдә тотылучы затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларга рейд тикшерүе уздыру турында карарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торақ урыннардан тыш) тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

4.5.7. Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүен уздыру урынында мәжбүри таләпләрне бозуга юл куйган контрольдә тотылучы һәр затка карата контроль (күзәтчелек) чарасы акты төзи.

4.5.8. Рейд тикшерүе прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин, моңа 248-ФЗ номерлы Федераль законның 1 өлешендәге 3, 4, 6, 8 пунктлары, 57 статьясындагы 3 өлеше һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә үткәрелгән очрақлар керми.

4.6. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.6.1. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәткәндә (куркынычсызлык мониторингында) контроль органында булган контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, контрольдә тотылучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында бирелә торган белешмәләрне, шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларындагы белешмәләрне, «Интернет» челтәреннән белешмәләрне жыя, анализлай. һәркем файдалана алырлык башка мәгълүматлар, шулай ук белешмәләр, фото - һәм кино төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимда эшләүче техник чараларын кулланып алынган.

4.6.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (иминлек мониторингы) юридик затлар, индивидуаль эшқуарлар һәм гражданныр белән үзара хезмәттәшлексез контроль чаралар үткәрүгә Идарәнең вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымтада каралган форма буенча раслана торган бирем нигезендә үткәрелә.

4.6.3. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) барышында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян салу) яки зыян китерү (зыян салу) куркынычы барлыкка килү фактлары, мәжбүри таләпләрне бозулар турында, әзерләнгән торган мәжбүри таләпләрне бозулар яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр ачыкланса, контроль орган түбәндәге карарларны кабул итәргә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль чарасын үткәрү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенәң 1 пунктында каралган тәртиптә күрсәтмә бирү хакында карар, мондый мөмкинлек контроль төре турында Федераль законда күрсәтелгән очракта;

4) контроль төре турында Федераль законда мондый мөмкинлек күрсәтелгән очракта, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлешә нигезендә контроль төре турында Федераль законга беркетелгән карар.

4.6.4. 248-ФЗ номерлы Федераль законның 87 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән очраклардан тыш, контроль (күзәтчелек) чарасын үзара хезмәттәшлексез уздыру нәтижәләре буенча контроль (күзәтчелек) чарасы акты мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү игълан ителгән очракта төзелә.

4.7. Күчмә тикшерү

4.7.1. Урынга барып тикшерү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затларның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.7.2. Урынга барып тикшерү Идарәнең вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә раслана торган юридик затлар, индивидуаль эшқуарлар һәм гражданныр белән үзара хезмәттәшлексез контроль чаралар үткәрүгә йөкләмә нигезендә үткәрелә.

4.7.3. Урынга барып тикшерү оешма (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек башкарган) урында, гражданны эшчәнлеген башкарган урында, контроль объекты урнашкан урында үткәреләргә мөмкин, бу чакта тикшереп торылуы зат белән үзара эш итү рәхсәт ителми.

4.7.4. Күчмә тикшерү барышында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнгән даирә затлары өчен ачык) житештерү объектларында түбәндәге Контроль (күзәтчелек) гамәлләре башкарылырга мөмкин:

1) карау;

2) инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып);

3) экспертиза. Контроль (күзәтчелек) гамәлләр 4.1.4 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.7.5. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы заттан хәбәр итмичә генә үткәрелә.

4.7.6. Тикшереп торылуы зат белән үзара хезмәттәшлек итмичә күчмә тикшерү уздырганнан соң, инспектор юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданның белән үзара хезмәттәшлексез әлеге Нигезләмәгә 2 нче кушымтада каралган форма буенча контроль чарасы актын төзи.

4.7.7. Урынга барып тикшерү нәтижеләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.8.1 пунктчасының өченче абзацында каралган карарлар кабул ителә алмый.

4.7.8. 248-ФЗ номерлы Федераль законның 87 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән очраклардан тыш, контроль (күзәтчелек) чарасын үзара хезмәттәшлексез уздыру нәтижеләре буенча контроль (күзәтчелек) чарасы акты мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү игълан ителгән очракта төзелә.

4.8. Контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар контроль чаралар

4.8.1. Контроль чараны үткәргәндә тикшереп торылуы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, контроль органы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольдә тотылуы затка мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында, аларны бетерүнең акыллы срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артмаган күрсәтмә (алга таба - күрсәтмә) бирергә, ләкин ул документлар буенча тикшерү тәмамланганның соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча контрольдә тотылуы затка жиберелә), шулай ук башка чаралар, контроль төре турында Федераль законда каралган;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турындагы һәм гражданның, оешмаларга зыян китерү (зыян китерү) куркынычы булу турындагы мәгълүматны теләсә нинди ысул белән житкерү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китермәү яисә аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә контроль чара уздырганда гражданның, оешманың эшчәнлегә дип билгеләнгән очракта, закон белән саклана торган кыйммәтләргә һәм аны булдырмый калу ысулларына, контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланучыларга, алар житештерә һәм реализацияли торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудыра яисә моңдый зыян (зыян) китерелгән;

3) контроль чара барышында жинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жиберергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә

зыян (зыян) китерү ихтималын булдырмау чараларын күрергә, күрсәтмә үтәлмәгәндә билгеләнгән срокларда күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый булса: чара законнарда каралган;

5) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирү, башка чаралар үткөрү турындагы мәсьәләне карарга.

4.8.2. Күрсәтмәдә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90.1 статьясында билгеләнгән белешмәләр бар.

4.8.3. Тикшереп торылуучы зат күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланганчы, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр белән бергә күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органга хәбәр итә.

4.8.4. Контрольдә тотылуучы затның әлеге Нигезләмәнең 4.8.1 пунктчасының икенче абзацы нигезендә кабул ителгән карарны үтәү срогы тәмамлангач йә контрольдә тотылуучы зат әлеге карар белән тапшырылуы билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне күрсәтелгән срок тәмамланганчы тапшырганда, контроль орган карарның үтәлешен тапшырылган документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.8.5. Контроль орган карарының үтәлеше турындагы мәгълүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә.

4.8.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контрольдә тотылуучы зат тарафыннан тапшырылмаса яисә алар нигезендә карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган күрсәтелгән карарның үтәлешен документлар буенча тикшерү уздыру юлы белән бәяли.

Урынга барып тикшерү, инспекция визиты яисә рейд тикшерүе йомгаклары буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү үткөрелгән очракта урынга барып тикшерү, инспекция визиты яисә рейд тикшерүе үткөрү рәхсәт ителә.

4.8.7. Әлеге Нигезләмәнең 4.8.6 пунктчасында каралган контроль чараны үткөрү йомгаклары буенча контроль орган карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул контрольдә тотыла торган затка аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, кабат күрсәтмә бирә.

Күрсәтелгән вакытларда күрсәтмә үтәлмәгәндә контроль орган чаралар күрә: әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр аның үтәлешен тәмин итү буенча; ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны гамәлдәге законнар нигезендә административ җаваплылыкка тарту буенча.

Контрольдә тотылуучы затка йә аның законлы вәкиленә административ хокук бозу турында беркетмә төзү урыны һәм вакыты турында Россия Федерациясе законнары нигезендә хәбәр ителә.

5. Судка кадәрге шикаять

5.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотылуучы затлар контроль (күзәтчелек) органының вәкаләтле вазыйфай затларының

һәм инспекторларның (алга таба шулай ук - вазыйфаи затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль (күзәтчелек) чаралар һәм мәжбүри профилактик визитлар үткөрү турында карарлар;

2) контроль (күзәтчелек) чаралары һәм мәжбүри профилактик визитлар актлары, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр;

3) контроль (күзәтчелек) чаралары һәм мәжбүри профилактик визитлар кысаларында контроль (күзәтчелек) органы вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) ;

4) контрольдә тотылучы затларның гаризалары буенча мәжбүри профилактик визитлар үткөрүдән баш тарту турында карарлар;

5) контрольдә тотылучы затларга яисә контроль объектларына карата өлеге Федераль законда каралган профилактик һәм (яисә) контроль (күзәтчелек) чаралары йомгаклары буенча контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан кабул ителә торган башка карарлар.

5.2. Контроль орган карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка шикаять белдерү бары тик судка кадәр шикаять биргәннән соң гына мөмкин, моңа эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган гражданның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка шикаять белдерү очрақлары керми.

5.3. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль органына Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталынан һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталынан файдаланып электрон рәвештә бирелә.

Гражданин шикаять биргәндә, ул гади электрон имза яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма шикаять биргәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә теркәлә торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видео материаллар, контрольдә тотылучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.4. Контроль орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган җитәкчесе (контроль орган җитәкчесе урынбасары) тарафыннан карала. Контроль орган җитәкчесенең гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган җитәкчесе тарафыннан карала.

5.5. Шикаять контрольдә тотылучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органның күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогы нигезле сәбәпләр аркасында үткәрелгән очракта, бу срок шикаять бирүче контрольдә тотылучы зат үтенечнамәсе буенча контроль орган тарафыннан кире кайтарылырга мөмкин.

5.6. Шикаять биргән контрольдә тотылучы зат шикаять буенча карар кабул иткәнче аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат җибөрү рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган җитәкчесе (контроль орган җитәкчесе урынбасары) шикаять теркәлгән көннән алып ике эш көннән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

1) контроль органының шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турындагы мәгълүмат шикаять биргән контрольдә тотылучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә җибәрелә.

5.9. Шикаятьтә:

1) карарына һәм (яисә) гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган контроль органның исеме, вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлек башкару урыны) турында белешмәләр, йә оешманың - тикшереп торылучы затның исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә реквизитлары һәм ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карарлар;

3) контроль органның шикаять белдерелә торган карары һәм (яисә) аның вазыйфаи затының гамәле (гамәл кылмавы) турында шикаять биргән тикшереп торылучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин булган белешмәләр;

4) контрольдә тотылучы затның контроль органы карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәле (гамәл кылмавы) нигезендә булмау нигезләре һәм дәлилләре. Тикшереп торылучы зат үзенә дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) йә аларның күчәрмәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән тикшереп торылучы зат таләпләре;

6) шикаять 248 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 4 өлешенә 1-3 пунктларында каралган нигезләрдә шикаять бирелгән очракта, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль (күзәтчелек) чарасының яисә мәҗбүри профилактик визитның исәп номеры;

5.10. Шикаятьтә цензурасыз яисә кимсетүле сүзләр, контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне контрольдә тотылучы затның Тулы вәкаләтле вәкиле «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт

мәғлүмат системасы ярдәмендә аңа тиешле хокук тапшырган очракта бирергә мөмкин.

5.12. Контроль орган жітәкчесе (контроль орган жітәкчесе урынбасары) шикаятне караудан баш тарту турында қарарны шикаят алынған көннен алып биш эш көне эчендә қабул итә, әгер:

1) шикаят әлеге Нигезләмәненң 5.5 пунктында билгеләнгән шикаят бирү сроклары тәмамланғаннан соң бирелгән һәм шикаят бирүгә үткәрелгән срокны торғызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаят бирүгә үткәрелгән срокны торғызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартылған;

3) шикаят буенча қарар қабул ителгәнче аны биргән контрольдәге заттан шикаятне кире алу турында гариза килде;

4) шикаяттә куелған мәсьәләләр буенча суд қарары бар;

5) элегрәк контроль органына шул ук тикшереп торылучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаят бирелгән булған;

6) шикаяттә контроль органы вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әғзаларының гомеренә, сәләмәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар, цензурасыз йә мыскыллаучы сүзләр була;

7) элек шушы тикшереп торылучы затның шикаят белән қабат мәрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чығара торған шул ук предмет буенча шикаятне караудан баш тартылған һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми;

8) шикаят тиешле булмаған органга бирелгән;

9) Россия Федерациясе законнарында контроль орган қарарларына шикаят бирүненң суд тәртибе генә қаралған.

5.13. Әлеге Нигезләмәненң 5.12 пунктының 3 - 8 бүлекләрендә күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятне караудан баш тарту судқа қадәрге шикаят нәтижәсе түгел һәм контроль орган қарарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл қылмавына) судқа шикаят бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятне қарағанда контроль органы «дәүләт мәғлүмат системасы турында» 21.04.2018 ел, № 482 Россия Федерациясе Хөкүмәте Қарары белән расланған «контроль (күзәтчелек) эшчәнлеген автоматлаштыру буенча Болытлы типовой қарар «дәүләт мәғлүмат системасының судқа қадәр шикаят итү ярдәмче системасын алып бару қағыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судқа қадәр шикаят бирүненң мәғлүмати ярдәмче системасыннан файдалана. контроль (күзәтчелек) эшчәнлеген автоматлаштыру буенча типовой болытлы қарар».

5.15. Шикаят контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судқа қадәр шикаят бирү подсистемасында теркәлгән көннен алып унбиш эш көне эчендә қаралырга тиеш.

5.16. Контроль орган шикаят биргән контрольдә тотылучы заттан шикаят предметына қағылышлы өстәмә мәғлүмат һәм документлар соратып алырга хокуклы. Тикшереп торылучы зат күрсәтелгән мәғлүматны һәм документларны сорау жібәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятыне карау срогы вакыты өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына кагылышлы документлар бирү турындагы гарызнамә жибәрелгән мизгелдән аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, әмма гарызнамә жибәрелгән мизгелдән биш эш көненнән дә артыграк булмаган вакытка туктатып торыла.

Тикшереп торылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятыне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.17. Шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары йә алар карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат, шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, шикаять предметына кагылышлы өстәмә материалларны үз каравы буенча тапшырырга хокуклы.

5.18. Кабул ителгән карарның һәм (яисә) башкарылган гамәлнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезлелеген исбатлау бурычы контроль органга йөкләнә.

5.19. Шикаятыне карау йомгаклары буенча контроль орган житәкчесе (контроль орган житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятыне канәгатьләндермичә калдыра;
- 2) контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таный һәм асылы буенча карар чыгара.

5.20. Кабул ителгән карарны нигезләүне, аны үтәү срогын һәм тәртибен үз эченә алган контроль органы карары дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталында тикшереп торылучы затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

«Уразлы авыл жирлеге»
муниципаль жирлегендә
төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль
турында нигезләмәгә
1 нче кушымта

**Юридик затлар, хезмәттәшлексез индивидуаль эшмәкәрләр һәм
гражданның белән контроль чаралар үткәргә биремнәр
РӘВЕШЕ**

(муниципаль контроль органының урнашу урыны исеме һәм адресы)

Юридик затлар, хезмәттәшлексез индивидуаль эшмәкәрләр һәм
гражданның белән контроль чаралар үткәргә
БИРЕМ

_____ г.
(төзү урыны)

" ____ " _____ 20__ г.
(төзелү датасы)

_____ г.
(төзү вакыты)

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында " 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясы нигезендә:

_____ г.
(чараны уздыруның максатын күрсәтергә)

КУШАМ:

_____ г.
(контроль органы вазыйфаи заты вазыйфасы исеме, Ф. и. а.)
юридик затның, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданның үзара хезмәттәшлегеннән башка контроль
чарасын үткәргә, атап әйткәндә:

_____ г.
(тикшереп торылучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез тикшереп тору чарасы исеме)

Тикшереп тору чарасын үткәргү срогы:

" ____ " _____ 20__ ел " ____ " _____ 20__ ел

мәжбүри таләпләрнең үтәлешенә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында.

Карата: _____,
(тикшерү объектының (предметының) исеме күрсәтелә)

урнашкан: _____

_____ г.
(адрес һәм (яисә) кадастр (реестр) номеры (булган очракта))

иясе: _____

_____ г.
(объектның кемнеке булуы һәм объектның кайсы хокукы турында белешмәләр хокук иясенә
(булган очракта))

«РАСЛЫЙМ»

_____ г.
(вазыйфасы)

_____ г.
(имза)

_____ г.
(ф. И. А.)

**Юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләр һәм гражданнар белән хезмәттәшлексез нигезендә
контроль чаралар үткәругә акт
РӘВЕШЕ**

_____ (наименование и адрес места нахождения органа муниципального контроля)

Юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләр һәм гражданнар белән хезмәттәшлексез нигезендә
контроль чаралар үткәругә акт
РӘВЕШЕ

_____ «____» _____ 20__ г.
(төзү урыны) (төзелү датасы)
_____ (время составления)

Карата: _____,
(тикшерү объектының (предметының) исеме күрсәтелә)

урнашкан: _____

_____ (адрес и (или) кадастровый (реестровый) номер (при наличии))
иясе: _____

_____ (объектның кемнеке булуы һәм объектның кайсы хокукы турында белешмәләр хокук иясенә
(булган очракта))

контроль чаралар уздырылды _____

(тикшереп торылучылар белән үзара хезмәттәшлексез тикшереп тору чарасы исеме зат)
нигезендә: _____

(тикшереп тору чараларын контрольдә тотылучы затлар)

Үткәру нәтижәләре буенча: _____
(визуаль күрү тасвирламасы)

_____
_____
_____

Чаралар үткәрелде: _____
(табигый, ясалма яктырту вакытында, көндөз, кичке вакытта)

Түбәндәге теркәү чаралары кулланылды: _____

_____

(фото -, видеофиксацияләү чараларының атамасы, булган очракта инвентарь номеры)

Актка кушымта итеп бирелә: _____
(фотоматериаллар, документлар, аңлатмалар)

_____ биттә.

Чаралар шаһитлар катнашында уздырылды:

1. _____
(Ф.И.О.)

2. _____
(Ф.И.О.)

Акт төзелде: _____
(Контроль органы вазыйфаи заты Ф. и. А. Б., вазыйфаи вазыйфаи зат)

«_____» _____ 20____ г. _____
(дата) (имза)

шаһитлар:

1. _____
(Ф.И.О.)

«_____» _____ 20____ г. _____
(дата) (имза)

2. _____
(Ф.И.О.)

«_____» _____ 20____ г. _____
(дата) (имза)

«Уразлы авыл жирлеге»
муниципаль жирлегендө
төзеклөндөрү өлкөсөндө
муниципаль контроль
турында нигезлөмөгө
3 нче кушымта

**МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕҢ ТӨП КҮРСӨТКЕЧЛӨРЕ ҺӘМ АЛАРНЫҢ
МАКСАТЧАН КҮРСӨТКЕЧЛӨРЕ, ИНДИКАТИВ КҮРСӨТКЕЧЛӨРЕ**

Төп күрсөткөчлөр	Максатчан мәгънөлөр
Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозулар исәбеннән бетерелгән хокук бозулар проценты	70%
Контроль чаралар уздырганда муниципаль контроль органының һәм (яисә) аның вазыйфай затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләр проценты	1%
Контроль (күзәтчелек) чараларының юкка чыгарылган нәтижәләре проценты Тиешле административ йогынты чаралары күрелмәгән нәтижәле контроль чараларның проценты	1%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турында чыгарылган суд карарларының проценты	5%
Административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карарларның муниципаль контроль органы чыгарган карарларның гомуми саныннан проценты	95%
Административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карарларның муниципаль контроль органы чыгарган карарларның гомуми саныннан проценты	0%

Индикатив күрсөткөчлөр

1.	Үткөрелгән чараларның параметрларын характерлый торган индикатив күрсөткөчлөр
----	---

1.1.	Контроль (күзэтчелек) чараларының үтөлеше	$V_{вн} = (P_{ф} / P_{п}) \times 100$	V _{вн} -планнан тыш тикшерүләрнең башкарылуы P _ф -планнан тыш үткөрөлгән тикшерүләр саны (бер.) P _п -планнан тыш тикшерүләр уздыруга күрсәтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга кәргән хатлар һәм шикаятләр
1.2.	Нәтижеләренә шикаятләр бирелгән контроль (күзэтчелек) чаралары өлеше	$J \times 100 / P_{ф}$	J-шикаятләр саны (бер.) P _ф - үткөрөлгән тикшерүләр саны	1%	
1.3.	Нәтижеләре дәрәс түгел дип танылган контроль (күзэтчелек) чараларының өлеше	$P_{н} \times 100 / P_{ф}$	P _н - гамәлгә яраксыз дип танылган тикшерүләр саны (бер.) P _ф - үткөрөлгән тикшерүләр саны (бер.)	0%	
1.4.	Милекче булмау сәбәпле үткәреп булмаган контроль (күзэтчелек) чаралары өлеше һ. б.	$P_{о} \times 100 / P_{ф}$	Тикшерелә торган зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (берлек) P _ф - үткөрөлгән тикшерүләр саны (бер.)	30%	
1.5.	Планнан тыш контроль (күзэтчелек) чаралар уздыру турында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән, килештерүдән баш тартылган гаризалар өлеше	$K_{зо} \times 100 / K_{пз}$	K _{зо} -килештерүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) K _{пз} -килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
1.6.	Нәтижеләре буенча материаллар карарлар кабул итү өчен	$K_{нм} \times 100 / K_{вн}$	K _{нм} -вәкаләтле органнарда жибәрелгән материаллар саны (бер.) K _{вн} -	100%	

	вәкаләтле органнарға жибәре́лгән контроль (күзәтчелек) чаралары өлеше		ачыкланган хоқуқ бозулар саны (бер.)		
1.7.	Үткәре́лгән профилактик чаралар саны			шт.	
1. Жәлеп ителгән хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив күрсәткечләр					
2.1.	Штат берәмлекләре саны			кеше.	
2.2.	Контроль чараларының муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә йөкләнеше	$K_m / K_p = N_k$	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр- муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.) Нк - 1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		

Индикатив күрсәткечләр

1.	Үткәрелгән чараларның параметрларын характерлый торган индикатив күрсәткечләр				
1.1.	Контроль (күзәтчелек) чараларының үтәлеше	$V_{вн} = (P_{ф} / P_{п}) \times 100$	V _{вн} -планнан тыш тикшерүләрнең башкарылуы P _ф -планнан тыш үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.) P _п -планнан тыш тикшерүләр уздыруга күрсәтмәләр саны (бер.)	100%	Контроль органга кергән хатлар һәм шикаятьләр
1.2.	Нәтижеләренә шикаятьләр бирелгән контроль (күзәтчелек) чаралары өлеше	$J \times 100 / P_{ф}$	J-шикаятьләр саны (бер.) P _ф - үткәрелгән тикшерүләр саны	1%	
1.3.	Нәтижеләре дәрәжә түгел дип танылган контроль (күзәтчелек) чараларының өлеше	$P_{н} \times 100 / P_{ф}$	P _н - гамәлгә яраксыз дип танылган тикшерүләр саны (бер.) P _ф - үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)	0%	
1.4.	Милекче булмау сәбәпле үткәрелгән булмаган контроль (күзәтчелек) чаралары өлеше һ. б.	$P_{о} \times 100 / P_{ф}$	Тикшерелә торган зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (берлек) P _ф - үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)	30%	
1.5.	Планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар уздыру турында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән, килештерүдән баш тартылган гаризалар өлеше	$K_{зо} \times 100 / K_{пз}$	K _{зо} -килештерүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) K _{пз} -килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	

1.6.	Нәтижеләре буенча материаллар карарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарға жибәрепгән контроль (күзәтчелек) чаралары өлеше	$K_{nm} \times 100 / K_{vn}$	Knm-вәкаләтле органнарға жибәрепгән материаллар саны (бер.) Kvn - ачыкланган хоқуқ бозулар саны (бер.)	100%	
1.7.	Үткәрепгән профилактик чаралар саны			шт.	
2. Жәлеп ителгән хезмәт ресурслары күләмен характерлауы индикатив күрсәткечләр					
2.1.	Штат берәмлекләре саны			кеше.	
2.2.	Контроль чараларының муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә йөкләнеше	$K_m / K_p = N_k$	Km-контроль чаралар саны (бер.) Kp- муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.) Nk - 1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		

Хәвеф-хәтәр индикаторлары исемлеге гамәлгә ашырганда кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозулар төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль

1. Жирле үзидарә органында вакытлыча киртәләрне жыештыру турында, аларны урнаштыруга рөхсәт срогы тәмамлангач вакытлыча объектларны сүтү турында, кисү билетының гамәлдә булу срогы тәмамлангач агачларны сүтү турында, рөхсәт срогы тәмамлангач агачларны һәм куакларны күчереп утырту турында, Капиталь төзелеш объектын төзү (реконструкцияләү) тәмамлану турында белешмәләрнең булмавы (реконструкцияләр), капитал төзелеш объектын консервацияләү турында (аны төзү (реконструкцияләү) туктатылган очракта яисә объектны төзү (реконструкцияләү) 6 айдан артык вакытка туктатылган очракта).

2. Төзелеш (реконструкция), үзгәртеп кору, яңадан планлаштыру турында белешмәләр булганда жирле үзидарә органында конкрет биналарның, корылмаларның һәм башка объектларның фасадларына, шулай ук янәшәдәге территорияләргә (биналарның, корылмаларның фасадлары паспортлары, төзекләндерү проектлары һ.б.) таләпләр куя торган документларны килештерү турында белешмәләрнең булмавы, төзелмәләр, корылмалар һәм башка объектлар.

3. Контрольдә тотылучы затның КККНЫ алып китү һәм утильләштерү буенча хезмәтләр күрсәтүгә Шартнамәнең гамәлдә булу срогы тәмамланганнан һәм (яисә) муниципаль милектәгә яисә дәүләт милке чикләnmәгән жир кишәрлегендә, муниципаль милектәгә бинада яисә башка күчемсез мөлкәттә реклама конструкциясен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә Шартнамәнең гамәлдә булу срогы тәмамланганнан соң 90 календарь көн узу һәм муниципаль милектәгә жирле үзидарә органында аны озайту (яңасын төзү) турында белешмәләр.

4. Медицина учреждениеләреннән алынган мәгълүмат буенча кышкы чорда (ноябрь - март) бинага, төзелешкә, корылмага, жир кишәрлегенә (әгәр мондый жир кишәрлеге төзелгән булса) янәшәдәге конкрет территорияләрдә егылып төшкән очракта имгәнгән затлар саны узган елның шушы ае белән чагыштырганда 50 процентка арту (ашыгыч медицина ярдәме станцияләре), күпфатирлы йортларның ишегалды (йорт яны) территорияләреннән тыш.